

КУДАШЕВ Олександр Сергійович (28. 01(09. 02). 1872, Київ — 1917) — авіаконструктор. Син статського радника, рід якого походив від знатних татарських мурз, князь. Двоюрідний брат [Миколи](#) та [Сергія](#) Бердяєвих. Закінчив С.-Петербурзький інститут інженерних шляхів сполучення (1895). Працював на Кавказькій та Південно-Західній залізницях (від 1897). Одночасно в лабораторії Університету св. Володимира у Києві досліджував властивості споруд, скріплених цементом. 1900–11 (із перервами) — у Київському політехнічному інституті: в. о. екстраординарний професор кафедри будівельного мистецтва. Автор наукової розвідки «К вопросу о сопротивлении железобетонных брусьев» (К., 1906). Дійсний член Київського товариства повітроплавання, був членом його науково-технічного та спортивного комітетів (1909–10). Авіацією почав займатися від лютого 1910, коли під час авіаційного тижня у м. Реймс (Франція) літав разом із [М. Єфимовим](#). У березні–травні 1910 побл. хімічного корпусу Київського політехнічного інституту збудував літак (біплан), на якому 23 травня 1910 із Сирецького поля (Київ) здійснив перший у Російській імперії політ на літаку вітчизняної конструкції. Згодом у Російській імперії піднялися в повітря ще два аероплани: 3 червня 1910 в Києві — біплан *І. Сікорського*, 6 червня 1910 в м. Гатчина побл. С.-Петербурга — біплан конструкції [Я. Гаккеля](#), які щодо тривалості та дальності польотів мало чим відрізнялися від досягнення

Кудашева. Загалом 1910–11 у Києві на власні кошти він збудував три літаки — два біплани і моноплан, які використовували для тренувань ін. авіаторів. 1911–13 працював в авіаційній майстерні Російсько-Балтійського вагонного заводу (Риґа), де налагоджував випуск біпланів типу «Соммер» на замовлення військового відомства. Тут збудував свій 4-й літак, відзначений Великою срібною медаллю Російського технічного товариства. Після перенесення 1912 авіаційного виробництва з Риґи до С.-Петербурга звільнився із заводу. Подальша доля достовірно невідома: за одними даними, 1914 остаточно залишив конструкторську діяльність, переїхав до Франції і повернувся до викладацької роботи, за іншими — загинув під час 1-ї світової війни.

Рекомендована література

1. Шавров В. Б. История конструкций самолетов в СССР до 1938 г. 3-е изд. Москва, 1985;
2. Савин В. С. Авиация в Украине: Очерки истории. Х., 1995;
3. Моисеев В. А. Контакт, Ваше сиятельство!: Очерки. К., 2000;
4. Карамаш С., Татарчук В. Піонер-літакобудівник князь Олександр Кудашев. К., 2010.

[В. В. Татарчук](#)

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Кудашев Олександр Сергійович / В. В. Татарчук // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-570>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).